

B9-0422/2022

28.9.2022

ÁLLÁSFOGLALÁSI INDÍTVÁNY

benyújtva a Tanács és a Bizottság nyilatkozatait követően

benyújtva az eljárási szabályzat 132. cikkének (2) bekezdése alapján

az európai energiaárak emelkedésére adott uniós válaszról
(2022/2830(RSP))

Martina Dlabajová, Stéphanie Yon-Courtin
a Renew képviselőcsoport nevében

**Az Európai Parlament állásfoglalása az európai energiaárak emelkedésére adott uniós válaszról
(2022/2830(RSP))**

Az Európai Parlament,

- tekintettel az éghajlati és környezeti vészhelyzetről szóló, 2019. november 28-i állásfoglalására¹,
- tekintettel az európai zöld megállapodásról szóló, 2019. december 11-i bizottsági közleményre (COM(2019)0640), és az erről szóló 2020. január 15-i európai parlamenti állásfoglalásra²,
- tekintettel a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról szóló, 2021. június 30-i (EU) 2021/1119 európai parlamenti és tanácsi rendeletre (európai klímarendelet)³,
- tekintettel a szociális jogok európai pillérére és különösen annak az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférésről szóló 20. alapelvére,
- tekintettel az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezményére és különösen az annak keretében 2015-ben létrejött, 2016. november 4-én hatályba lépett Párizsi Megállapodásra,
- tekintettel „Az emelkedő energiaárak kezelése: a cselekvés és a támogatás eszköztára” című, 2021. október 13-i bizottsági közleményre (COM(2021)0660),
- tekintettel a „REPowerEU: Közös európai fellépés a megfizethetőbb, biztonságosabb és fenntarthatóbb energiáért” című, 2022. március 8-i bizottsági közleményre (COM(2022)0108),
- tekintettel az Európai Tanács 2022. március 24–25-i ülésének következtetéseire,
- tekintettel a REPowerEU tervről szóló, 2022. május 18-i bizottsági közleményre (COM(2022)0230),
- tekintettel a magas energiaárak kezelését célzó vészhelyzeti beavatkozásról szóló tanácsi rendeletre irányuló bizottsági javaslatra (COM(2022)0473),
- tekintettel az (EU) 2017/1938 és a 715/2009/EK rendeletnek a földgáztárolás tekintetében történő módosításáról szóló, 2022. június 29-i (EU) 2022/1032 európai

¹ HL C 232., 2021.6.16., 28. o.

² HL C 270., 2021.7.7., 2. o.

³ HL L 243., 2021.7.9., 1. o.

parlamenti és tanácsi rendeletre (az ellátás biztonságáról szóló rendelet)⁴,

- tekintettel a Bizottság „téli csomagjára”, amely az egyes tagállamok általános gazdasági és társadalmi fejleményeiről szóló országjelentésekből áll,
 - tekintettel az energiahatékonyságról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatra (átdolgozás) (COM(2021)0558),
 - tekintettel az éghajlatvédelmi, energetikai és környezetvédelmi állami támogatásokra vonatkozó iránymutatásokról (CEEAG) szóló, 2021. október 21-i állásfoglalására⁵,
 - tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel a gáz- és villamosenergia-árak 2022-ben rekordszintet értek el, és Oroszország Ukrajna elleni invázióját követően minden eddiginél magasabbra nőttek;
- B. mivel az energiaárak várhatóan továbbra is magasak maradnak a piac bizonytalansága miatt, miután Oroszország fegyverként használja fel az Európába irányuló gázexportját;
- C. mivel a szélsőséges időjárási körülmények hozzájárulnak az energiahányhoz és a magas energiaárakhoz, terhet jelentenek a fogyasztók és az ipar számára, és visszafogják a gazdasági fellendülést;
- D. mivel a villamosenergia-árak drámai emelkedése nyomást gyakorol a háztartásokra, számos európai polgárra, különösen a szegénység kockázatának kitettekre és a kiszolgáltatott csoportokból származókra, a nem kormányzati szervezetekre, a kis- és középvállalkozásokra (kkv-k) és az iparra, és szélesebb körű társadalmi és gazdasági károkkal fenyeget;
- E. mivel az uniós nagykereskedelmi villamosenergia-piac kialakításának az Energiaszabályozók Európai Uniói Együttműködési Ügynöksége által végzett értékelése szerint a határokon átnyúló kereskedelem 2021-ben 34 milliárd EUR haszonnal járt a fogyasztók számára, ugyanakkor segítette az áringadozás kiegyenlítésében, és fokozta az egyes tagállamok ellátásbiztonságát és az ársokkokkal szembeni ellenálló képességét;
- F. mivel az EU-ban már több mint 50 millió háztartás él energiaszegénységben, és mivel ezt a komoly kihívást tovább fogja súlyosbítani a jelenlegi energiaválság, ami késleltetheti az alapvető szükségletekhez, a gondozáshoz, az oktatáshoz és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést, különösen a gyermekek és a fiatalok számára;
- G. mivel az energiatakarékosság és az energiafogyasztás csökkentése megfizethető, biztonságos és tiszta lehetőséget jelent az EU Oroszországból származó fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségének csökkentésére; mivel az uniós tagállamok a végső energiafogyasztásnak csupán 0,8%-át takarítják meg;
1. üdvözli a magas energiaárak kezelését célzó vészhelyzeti beavatkozásról szóló tanácsi

⁴ HL L 173., 2022.6.30, 17. o.

⁵ HL C 184., 2022.5.5., 163. o.

rendeletre irányuló bizottsági javaslatot; hangsúlyozza, hogy a kritikus helyzetre tekintettel rendkívül fontos egy olyan európai energiapajzs létrehozása, amely megvédi az európai polgárokat, különösen a legalacsonyabb jövedelmű háztartásokat és a kkv-kat, és számos rövid és középtávú intézkedés révén felkészíti a jövőre;

2. úgy véli, hogy az átirányított váratlan nyereségeket a fogyasztókhoz és a vállalkozásokhoz, különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásokhoz és kkv-khoz kell eljuttatni; hangsúlyozza, hogy ennek az átirányításnak átmeneti jellegűnek kell lennie, és jelentős innovációval és a megújuló energiákba és az energiahatékonyságba történő beruházásokkal kell együtt járnia; felhívja a tagállamokat, hogy a legkiszolgáltatottabb háztartásokat és kkv-kat célozzák meg, hogy növeljék az energiahatékonyságot, kezeljék az energiaszegénységet és biztosítsák az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférést; felhívja a Bizottságot, hogy adjon iránymutatást a legkiszolgáltatottabb háztartások és kkv-k megsegítése érdekében a tagállamok által finanszírozandó intézkedésekről és beruházásokról; hangsúlyozza továbbá, hogy ezt a szolidaritási hozzájárulást az energiafogyasztás csökkentésére és az iparágak támogatására irányuló intézkedések finanszírozására kell felhasználni, és nem szabad, hogy arra ösztönöznék a háztartásokat és a vállalatokat, hogy több energiát fogyasszanak, ezáltal kell tovább erősíteni az Unió energetikai autonómiáját hosszabb távon; hangsúlyozza a Bizottság által javasolt szolidaritási hozzájárulás fontosságát, amelynek célja, hogy segítse a háztartásokat és a vállalatokat az emelkedő energiaárak kezelésében;
3. felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy fokozzák a tájékoztató kampányokat és a rendelkezésükre álló egyéb intézkedéseket annak érdekében, hogy tájékoztassák a polgárokat és a vállalkozásokat, különösen a kkv-kat arról, hogyan csökkenthetik energiaigényüket és hogyan javíthatják energiahatékonyságukat; felkéri a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki és vezessenek be olyan rendszert, amely jobban ösztönzi a vállalatokat, különösen a kkv-kat és a háztartásokat arra, hogy kötelezettséget vállaljanak fogyasztásuk nemzeti és uniós csökkentési célokon túli csökkentésére; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy kövessék nyomon a magas energiaárak energia- és mobilitási szegénységre gyakorolt hatását;
4. úgy véli, hogy az energiapiaci beavatkozásnak ideiglenesnek és célzottan kell lennie, és hogy az alapvető piaci elveket és az egységes piac integritását nem szabad veszélyeztetnie; ragaszkodik továbbá ahhoz, hogy az energiaár-válság leküzdése érdekében elfogadott valamennyi intézkedésnek hosszú távon maradéktalanul összeegyeztethetőnek kell lennie az Unió éghajlat-politikai céljaival, többek között a zöld megállapodással és a jelentős károkozás elkerülését célzó elvvel, és biztosítania kell az EU nyitott stratégiai autonómiáját az ágazaton belüli függőségeinkre gyakorolt hatásuk és azok kezelésének értékelése révén („szuverenitási szűrő”);
5. hangsúlyozza, hogy az energia iránti kereslet jelentős csökkentése megvalósítható, és kulcsszerepet játszhat az energiaárak stabilitásának megőrzésében, ugyanakkor hozzájárul éghajlat-politikai céljainkhoz; üdvözli a Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy vezessenek be olyan európai keretet, amely a csúcsidezőszakokban legalább 5%-os fogyasztáscsökkentési célt tűz ki; emlékeztet arra, hogy a legolcsóbb energia az az energia, amelyet nem állítunk elő vagy nem fogyasztunk el, és hogy a keresletcsökkentési tervek nemcsak rövid távon segítik az EU-t, hanem segítenek

bennünket az „Irány az 55%!” intézkedéscsomag megvalósításában és a REPowerEU végrehajtásában is, tekintettel a 2030-ra vonatkozó, az üvegházhatásúgáz-kibocsátás legalább 55%-os csökkentésére vonatkozó uniós éghajlat-politikai kötelezettségvállalásra; felszólít az energiahatékonyság elsődlegessége elvének szigorúbb alkalmazására, valamint az energiahatékonysági intézkedések széles körű alkalmazására a primer energiától és a termeléstől a végső fogyasztókig – beleértve az ipart, a vállalkozásokat és a polgárokat is – terjedő teljes ciklusra kiterjedően; felkéri a tagállamokat, hogy hangolják össze az energiahatékonysági irányelvről szóló álláspontjában a Parlament által meghatározott energiahatékonysági és energiamegtakarítási célokat, és szorosabban működjenek együtt a városokkal és a klímasemlegessé válásra irányuló törekvéseikkel;

6. hangsúlyozza, hogy a valós idejű villamosenergia-árjelzések rugalmasabb keresletet nyithatnak meg, ami viszont csökkenti a drága és gázigényes ellátási csúcsigényeket; felhívja ezért a tagállamokat, hogy csúcsidőben az ipari villamosenergia- és gázkereslet csökkentése érdekében továbbfejlesztett hálózatok, forgalomképes, alacsony kibocsátású villamosenergia-termelés és a különféle nagyléptékű, rövid és hosszú távú energiatárolási technológiák révén menedzseljék jobban az uniós villamosenergia-rendszerek rugalmassági igényeit;
7. felhívja a Bizottságot, hogy erősítse meg, hosszabbítsa meg és igazítsa ki a szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatokat mérséklő ideiglenes támogatást nyújtó európai eszközt (SURE) a csökkentett munkaidős foglalkoztatás, a munkavállalók jövedelme és az energiaárak emelkedése miatt ideiglenesen elbocsátott munkavállalók támogatása érdekében; felhívja a Bizottságot, hogy használja fel a SURE mechanizmust egy szélesebb körű európai energetikai átállási beruházási pajzs részeként, ideiglenes, uniós címkével ellátott utalványokat biztosítva a háztartások és a kkv-k számára az energiaszegénység kezelésére és az energiahatékonyság javítására irányuló mikroberuházásokhoz;
8. felhívja a tagállamokat, hogy vegyék figyelembe az energiaválságnak az energiaárakra, a háztartások jövedelmére, valamint a legkiszolgáltatottabb emberek egészségére és jólétére és a kiszolgáltatott helyzetben lévő kkv-kra gyakorolt hatását;
9. felhívja a Bizottságot, hogy működjön együtt a tagállamokkal a meglévő uniós cselekvési tervek és stratégiák aktualizálása érdekében a lakhatás, az alapvető szociális szükségletekhez való hozzáférés, a szociális infrastruktúra védelme, a kritikus egészségügyi szolgáltatások és a vállalkozásoknak, különösen a kkv-knak nyújtott pénzügyi támogatás területén annak megakadályozása érdekében, hogy a kiszolgáltatott helyzetben lévő vállalkozások és a kiszolgáltatott helyzetben lévő európaiak – a szegénység kockázatának kitett vagy bizonytalan körülmények között élők, a gyermekek, a fiatalok, a kisebbségek, a fogyatékosokkal élők, az egyedülálló szülők, a nők és mások – életét még jobban megzavarják az energiaválság hatásai;
10. hangsúlyozza, hogy továbbra is ösztönözni kell a rugalmas termelési technológiákba (pl. a keresletoldali válaszba és a tárolás valamennyi típusába) és a megújuló energiaforrásokból történő villamosenergia-termelésbe történő beruházásokat;
11. határozottan úgy véli, hogy az európai energiapiac eddig a polgárok és az ipar javát

szolgált, de azt ki kell igazítani annak érdekében, hogy megvédjen a megbízhatatlan harmadik országbeli beszállítók általi visszaélésektől és manipulációktól, valamint a globális sokkaktól és kihívásoktól, többek között a világjárványt követő gyors fellendülés, az energiaforrások iránti drámaian megnövekedett globális kereslet és a szerződéses energiaellátási kötelezettségek megszegésének hatásaitól; hangsúlyozza, hogy kulcsfontosságú az energiapiac hatékonyságának és versenyképességének fokozása, ugyanakkor annak biztosítása, hogy az európai fogyasztók megfizethetőbb és fenntarthatóbb döntéseket hozhassanak, csakúgy, mint a zöld átállás felgyorsítása, a magas energiahatékonysági célok elérésére irányuló erőfeszítések fokozása, az európai megújuló energiaforrások nagyarányú alkalmazása és egy valóban összekapcsolt intelligens hálózat kiépítése;

12. felszólít egyértelmű rövid és középtávú uniós mérföldkövek meghatározására azzal a céllal, hogy a lehető leghamarabb, de legkésőbb 2027-ig megvalósuljon az orosz fosszilis tüzelőanyagoktól való teljes függetlenség; kéri a tagállamokat, hogy teljes körűen használják ki az uniós energiabeszerzési platform kínálta lehetőségeket;
13. emlékeztet arra, hogy 2021-ben az Oroszországból importált gáz az EU teljes gázfogyasztásának 40%-át tette ki; hangsúlyozza, hogy az orosz gáztól való függés csökkentése összehangolt és tartós szakpolitikai erőfeszítést igényel több ágazatban, az energiapiacokról és -biztonságról folytatott erőteljes nemzetközi párbeszéd mellett; felhívja a Bizottságot, hogy elemezze a csővezetékeken keresztül – elsősorban Oroszországból – érkező gázbehozatalra vonatkozó árplafon megállapításával kapcsolatos valamennyi lehetőséget, például egy nagykereskedelmi árplafon esetleges bevezetését annak biztosítása érdekében, hogy az európai polgárok és kkv-k képesek legyenek szembenézni a jelenlegi energiaválsággal, és ennek szellemében üdvözli a Bizottság azon döntését, hogy munkacsoportot hoz létre a gázárak harmadik országokkal való megtárgyalására; támogatja a Bizottság arra irányuló folyamatos erőfeszítéseit, hogy biztosítsa a megbízható harmadik országbeli partnerektől és szövetségesektől származó alternatív ellátást, miközben továbbra is éber és körültekintően jár el annak érdekében, hogy az egyik országtól való függőséget ne váltsa fel egy másik országtól vagy országcsoporttól való függőséggel, és a földgáztól való függőséget ne váltsa fel a cseppfolyósított földgáztól való hosszú távú függőséggel; kéri a Bizottságot, hogy tárjon fel minden lehetőséget, többek között a kereskedelempolitika kapcsán is, hogy harmadik országokkal tárgyalásokat folytasson az energiaárakról;
14. sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fokozzák a kulcsfontosságú energiainfrastruktúrák azonosítását, fókuszát és finanszírozását, különös figyelmet fordítva az uniós országokat összekötő villamosenergia-hálózatokra, amelyek készen állnak a megújuló energiaforrások alkalmazására, valamint a tiszta hidrogén előállítására és szállítására;
15. hangsúlyozza a tagállamok közötti szolidaritás és a határokon átnyúló projektek fontosságát, és óva int az elszigetelődéshez és protekcionizmushoz vezető egyedi intézkedésektől, amelyek csak további piaci nyomást, az energiaárak emelkedését és esetleges áramszüneteket eredményeznének;
16. üdvözli a Bizottság kezdeményezéseit, nevezetesen a REPowerEU-t, az ellátás

biztonságáról szóló rendeletet és a téli csomagot, amelyek célja az energiapiacokra nehezedő nyomás csökkentése, az uniós energiarendszer ellenálló képességének növelése a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség fokozatos megszüntetése és az energiaellátás uniós szintű diverzifikálása révén a megfelelő gázellátás rövid távú biztosítása és az energiaárak indokolatlan növekedésének kezelése; úgy véli, hogy az energiafüggetlenség finanszírozásához közös beruházásokra és a REPowerEU közös finanszírozására van szükség;

17. elvárja, hogy a 2023. évi költségvetés biztosítsa az energiaválság kezeléséhez mielőbb szükséges válaszokat; felhívja ezért a Bizottságot, hogy módosító indítványába foglaljon bele erre vonatkozó javaslatokat, és felhívja a Tanácsot, hogy ezt tekintse prioritásnak a költségvetési tárgyalások során;
18. emlékeztet arra, hogy a többéves pénzügyi keret immár nem felel meg a célnak, ezért kéri, hogy a lehető leghamarabb vizsgálják felül annak érdekében, hogy hozzáigazítsák azt az előttünk álló különböző válságokhoz, nevezetesen rugalmassági eszközeinek és a különböző eszközök közötti szinergiák kialakítására való képességének bővítésével;
19. ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy gyorsítsák fel a megújuló energiaforrások alkalmazását, különösen az adminisztratív akadályok felszámolása, valamint az engedélyezési eljárások egyszerűsítése és felgyorsítása révén; hangsúlyozza a tetőre szerelt fotovoltaikus panelek, a közeli megújuló energiaforrások, a hőszivattyúk és más gyors és könnyen telepíthető megoldások mielőbbi bevezetésének fontosságát és azonnali pozitív hatását;
20. aggodalmát fejezi ki az EU nem uniós országoktól való függősége miatt, például az energia, a kritikus ipari termékek, a műtrágyák, a nyersanyagok, a vegyi anyagok és az európai gazdaság számára kulcsfontosságú egyéb termékek esetében; üdvözli e tekintetben a Bizottság elnökének az Unió helyzetéről szóló, 2022. szeptember 14-i beszédében tett bejelentését, amely egy Európai Szuverenitási Alap létrehozására szólít fel; emlékeztet a Parlament álláspontjára, amely támogatja egy új, célzott európai alap létrehozását a határokon átnyúló energetikai infrastruktúra finanszírozására, amely ugyanakkor elkerüli a fosszilis tüzelőanyagokba való bezártsági hatást, valamint a megújulóenergia-termelés és az energiahatékonyság finanszírozására, megerősítve az európai zöld megállapodás felé vezető utat, valamint a kiberbiztonságot, az ipari versenyképességet, a körforgásos gazdaságot, az élelmezésbiztonságot és a fenntartható fejlődést, ezáltal biztosítva Európa autonómiáját és védve a minőségi közszolgáltatásokat az elkövetkező évtizedekben; emlékeztet a stratégiai beruházások, köztük a közös európai érdeket szolgáló fontos projekteknek a stratégiai értékláncok megerősítésében betöltött jelentőségére;
21. hangsúlyozza, hogy naprakésszé kell tennünk makrogazdasági irányítási keretünket, hogy az ellenállóbbá váljon, és lehetővé tegye a tagállamok számára, hogy új, releváns szabályokat dolgozzanak ki gazdasági modelljeik fenntarthatóságának biztosítására, miközben felgyorsítják a főbb közös európai prioritások elérését;
22. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.